

INFORMATOR BUDŻETOWY GMINY FRYSZTAK

Skąd mamy pieniądze i na co je wydajemy?

Wrzesień 2005

Szanowni Państwo

Przekazujemy Państwu informacje dotyczące budżetu Gminy Fryszak na 2005 r. Po raz pierwszy robimy to w formie broszurki – informatora, w której chcemy Państwu przedstawić w sposób przystępny i zrozumiały zagadnienia związane z finansami publicznymi w naszej Gminie.

Informujemy, że uchwała budżetowa, która jest dokumentem bardzo szczegółowo opisującym dochody i wydatki zaplanowane w budżecie Gminy Fryszak jest dostępna dla każdego w Urzędzie Gminy we Fryszaku oraz na stronie internetowej www.fryszak.pl. Niemniej jednak przygotowaliśmy opracowanie, które jest z założenia uproszczone, mając nadzieję, iż w ten sposób uda się nam choć w części przybliżyć skomplikowaną materię finansów, a w rezultacie lepsze rozumienie działań i decyzji podejmowanych przez władze samorządowe. Chcemy również utwierdzić Państwa w przekonaniu, że budżet naszej gminy jest całkowicie jawny i jest naszą wspólną sprawą. Przypominamy, iż mają Państwo prawo zgłaszać uwagi czy wnioski do budżetu i zapewniamy, że każdy z nich zostanie przeanalizowany, a w uzasadnionych przypadkach zrealizowany.

Informator taki przekazywać będziemy Państwu corocznie po zakończeniu roku budżetowego informując na co wydaliśmy pieniądze i jak planujemy je wydać.

z poważaniem
Jan Ziarnik
Wójt Gminy Fryszak

Co to jest budżet?

W budżecie spotykamy wiele pojęć z dziedziny finansów takich jak: dochody, wydatki, przychody i rozchody. Pojęcia te mają swoje zdefiniowane znaczenie, ale jeżeli przyjrzeć się im bliżej, są to pojęcia znane nam z codziennego życia. Każdy z nas, każde gospodarstwo domowe, każda firma, instytucja, państwo mają wydatki oraz dochody. I tak **dochody** to pieniądze, które dostajemy do dyspozycji, czy zarabiamy, np. nasze pensje, różnego rodzaju zasiłki: dla bezrobotnych, z pomocy społecznej, wsparcie finansowe rodziców bądź dziadków. Ale jeżeli w przeszłości zaciągnęliśmy kredyt, np. na zakup mieszkania, teraz musimy spłacać raty kredytowe. W ujęciu finansów publicznych nazywamy to **rozchodem**. Pieniądze, które pozostają nam po spłacie kredytu przeznaczamy na wydatki związane z funkcjonowaniem naszego gospodarstwa domowego, tj. płacimy rachunki, kupujemy jedzenie, kształcimy dzieci, kupujemy ubrania. Są to nasze **wydatki**. Czasem zdarzają się jednak sytuacje, że tych środków na wydatki zostaje za mało albo pojawiają się inne wydatki, np. chcemy kupić samochód w takich sytuacjach staramy się szukać dodatkowych źródeł pieniędzy np. możemy pożyczyć pieniądze. Takie pożyczone środki to **przychody**. Ale pamiętajmy, że będziemy musieli je w przyszłości oddać (rozchody).

Wiedząc ile zarobimy oraz jakie czekają nas wydatki jesteśmy w stanie zaplanować nasze finanse. Zdarzają się oczywiście sytuacje nieprzewidziane. Jednak dobrze przygotowany plan finansowy zarówno domowy, firmy czy gminy powinien uwzględniać również takie wypadki. Tak więc **budżet** to nic innego jak zestawienie przewidywanych dochodów i wydatków.

Budżet gminy tworzymy zupełnie podobnie jak budżet domowy, jedynie kwoty są znacznie wyższe, no ale mówimy o finansach całej gminy.

Opracowanie projektu budżetu jest wynikiem wspólnej pracy wójta, skarbnika oraz wielu osób z wszystkich referatów urzędu. Aby projekt budżetu stał się budżetem, musi zostać oceniony przez Regionalną Izbę Obrachunkową i na specjalnej sesji zwanej sesją budżetową, zaakceptowany przez Radę Gminy.

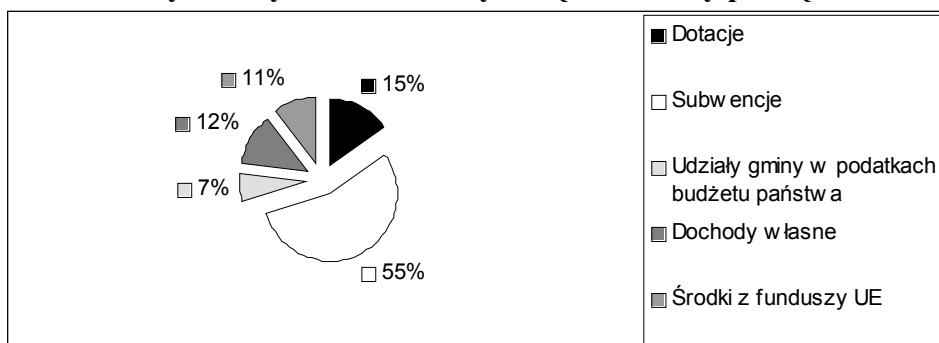
A więc, jak wygląda budżet Gminy Fryszak na 2005 r.

Dochody, czyli kwoty jakie spodziewamy się, że wpłyną w tym roku do kasy urzędu zostały określone na kwotę 17.727.469 zł (wg danych na 30.06.05), zaś przewidywane wydatki to kwota 19.974.053 zł. Nie trudno zauważyć, że wydatki są większe od dochodów. Różnica ta to **deficyt budżetowy**, i w 2005 roku wyniesie 2.246.584 zł. Kwota ta powiększona o **rozchody**, (w przeszłości braliśmy kredyty, które teraz trzeba spłacić) w wysokości 2.994.122 zł będzie wynosić 5.240.706 zł. Tę brakującą kwotę pokryjemy **przychodami** (kredyty i pożyczki).

DOCHODY 17.727.469	WYDATKI 19.974.053
------------------------------	------------------------------

PRZYCHODY 5.240.706	ROZCHODY 2.994.122
-------------------------------	------------------------------

Dochody Gminy w 2005 r. – czyli skąd bierzemy pieniądze ...

ILE OTRZYMAMY Z BUDŻETU PAŃSTWA ?

Subwencje – są to kwoty pochodzące z budżetu państwa. Gmina Frysztak otrzymuje subwencję oświatową oraz wyrównawczą.

Subwencja oświatowa w 2005 r. wyniesie 6.408.636 zł i są to środki jakie otrzymujemy na oświatę, czyli m.in. pensje dla nauczycieli, utrzymanie szkół, itp. Subwencja ta stanowi 36,15 % dochodu gminy, jednakże jest to kwota, która nie pokrywa w całości wydatków związanych z oświatą. W roku 2005 do subwencji oświatowej gmina musi dołożyć 2.835.600 zł, tj. 236.300 zł miesięcznie.

Subwencja wyrównawcza to z kolei środki jakie przysługują gminom o niskich dochodach własnych. Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin to 3.374.694 zł i stanowi ona 19,04 % dochodów gminy.

Kwota planowanych dochodów z subwencji wynosi 9.783.330 zł.

Dotacje – są to pieniądze, które gmina otrzymuje z budżetu państwa na wykonywanie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych gminie ustawami, czyli np. na pomoc społeczną. Środki te mają charakter celowy, gmina nie może swobodnie decydować na co chce je przeznaczyć, gdyż muszą one zostać rozdysponowane zgodnie z przeznaczeniem.

W 2005 r. kwota planowanych dochodów z tytułu dotacji wynosi 2.677.588 zł.

Udziały w podatkach budżetu państwa – są to wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych mieszkających bądź mających siedzibę na terenie Gminy Frysztak.

Dochód z udziału w podatkach to 1.227.696 zł.

JAKIE SĄ DOCHODY WŁASNE GMINY?

Podatek od nieruchomości	859.270
Podatek rolny	379.995
Podatek leśny	47.896
Podatek od środków transportowych	60.000
Dochody z majątku gminy (to m.in. wpływy z basenu kąpielowego w sezonie letnim, najmu i dzierżawy nieruchomości należących do Gminy, wynajmu sal w domach ludowych i mieszkań gminnych)	270.980
Oplata skarbowa	20.000
Pozostałe dochody (m.in. odsetki od nieterminowych wpłat z tyt. podatków, oplata targowa, wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu, opłaty za żywienie dzieci w przedszkolach i świetlicach szkolnych)	507.489

ILE MOŻEMY POZYSKAĆ Z UNII EUROPEJSKIEJ?

Gmina może samodzielnie poszukiwać środki na realizację zadań inwestycyjnych. W 2005 r budżet Gminy Frysztak zasilą środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (SAPARD, ZPORR, SPO) na kwotę **1.893.225 zł**, co stanowi 10,68 % dochodów budżetu.

Jak wydajemy pieniądze w 2005 r.

Wg klasyfikacji budżetowej wydatki podzielone są na pewne grupy, które postaramy się państwu przybliżyć opisując na co m.in. wydawane są pieniądze w poszczególnych działach.

I tak w 2005 r. planuje się wydać 19.974.053 zł na: ...

Rolnictwo i Łowiectwo	22.600 zł
▪ obowiązkowe wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych	
▪ usuwanie skutków klęsk żywiołowych	
Leśnictwo	850 zł
▪ dokarmianie zwierzyny leśnej w okresie zimowym	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	100.000 zł
▪ wydatki związane z modernizacją urządzeń służących do uzdatniania wody w wodociągu komunalnym oraz inwestycje związane z zaopatrzeniem mieszkańców gminy w wodę, m.in. nowe ujęcia wody - nowe studnie głębinowe	
Transport i Łączność	2.811.820 zł
▪ inwestycje na drogach gminnych oraz udział w inwestycjach na drogach powiatowych i wojewódzkich	
▪ bieżące remonty i utrzymanie dróg	
Gospodarka mieszkaniowa	111.900 zł
▪ remonty budynków komunalnych,	
▪ wykonanie dokumentacji geodezyjnej do celów prawnych, podziały działek, mapy do celów projektowych, inwentaryzacje powykonawcze, wykup działek pod inwestycje	
Działalność usługowa	61.960 zł
▪ opracowania geodezyjno – kartograficzne,	
▪ plan zagospodarowania przestrzennego,	
Administracja publiczna	1.366.688 zł
▪ Urzędy wojewódzkie: 79.388 zł	
▪ Urząd Gminy: bieżące utrzymanie i remonty obiektów administracyjnych, wyposażenie stanowisk pracy w sprzęt i materiały biurowe, wynagrodzenia pracowników, opłaty pocztowe, koszty usług telekomunikacyjnych, promocja gminy, 1.227.300 zł	
▪ Rada Gminy 60.000 zł	
Urzędy naczelnich organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1.595 zł
▪ środki z tego działu wydatkowane są na zadania z zakresu administracji rządowej zlecone gminom, np. prowadzenie krajowego rejestru wyborców	
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	209.700 zł
▪ utrzymanie w gotowości bojowej jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej,	
▪ obrona cywilna – utrzymanie Gminnego Centrum Reagowania Kryzysowego	

Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	48.040 zł
<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowizje sołtysów za pobór podatków, ▪ koszty upomnień i egzekucji zaległości podatkowych, ▪ koszty postępowania sądowego, 	
Obsługa długu publicznego	130.000 zł
<ul style="list-style-type: none"> ▪ odsetki od zaciągniętych kredytów na zakończone już zadania inwestycyjne 	
Różne rozliczenia	96.900 zł
<ul style="list-style-type: none"> ▪ koszty obsługi bankowej budżetu, ▪ rezerwa ogólna, 	
Oświata i wychowanie	9.244.237 zł
<ul style="list-style-type: none"> ▪ bieżące utrzymanie i remonty szkół podstawowych, gimnazjalnych, przedszkoli, ▪ wynagrodzenia i doksztalcanie nauczycieli, ▪ dowóz dzieci do placówek oświatowych, ▪ obsługa ekonomiczno – administracyjna szkół 	
Ochrona zdrowia	66.000 zł
<ul style="list-style-type: none"> ▪ środki te przeznaczone są na przeciwdziałanie alkoholizmowi, m.in. poprzez pomoc osobom uzależnionym, profilaktyczną działalność informacyjną oraz edukacyjną, a także wspomaganie działalności służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych 	
Pomoc społeczna	2.675.883 zł
<ul style="list-style-type: none"> ▪ utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (wydatki bieżące, wyposażenie i materiały biurowe, wynagrodzenia pracowników, opłaty pocztowe, koszty usług telekomunikacyjnych, itp.), ▪ zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki i pomoc w naturze, składki na ubezpieczenia społeczne oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i niektóre świadczenia rodzinne, ▪ dodatki mieszkaniowe, ▪ usługi opiekuńcze, ▪ usuwanie skutków klęsk żywiołowych 	
Edukacyjna opieka wychowawcza	155.872 zł
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomoc materialna dla uczniów - stypendia dla uczniów 	
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1.612.709 zł
<ul style="list-style-type: none"> ▪ gospodarka ściekowa i ochrona wód, gospodarka odpadami, m.in. selektywna zbiórka odpadów, ▪ oczyszczanie miast i wsi - utrzymanie porządku na terenie gminy, ▪ oświetlenie ulic, placów i dróg, 	
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	768.799 zł
<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacja imprez kulturalnych, ▪ dotacja dla Biblioteki Publicznej, ▪ dotacja dla Gminnego Ośrodka Kultury 	
Kultura fizyczna i sport	488.500 zł
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji – bieżące utrzymanie obiektów sportowych takich jak basen kąpielowy czy stadion sportowy, ▪ dotacje dla klubów sportowych, ▪ organizacja imprez sportowych promujących gminę. 	

A jak to było w 2004 roku ...

DOCHODY	WYDATKI
15 397 868 zł	16 878 155 zł
PRZYCHODY	ROZCHODY
2 880 600 zł	1 257 747 zł

Wydatki w 2004 r. wg działów klasyfikacji budżetowej

• <i>Rolnictwo i łowiectwo</i>	24.923 zł
• <i>Leśnictwo</i>	750 zł
• <i>Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę</i>	8.348 zł
• <i>Transport i łączność</i>	1.337.648 zł
• <i>Gospodarka mieszkaniowa</i>	226.409 zł
• <i>Działalność usługowa</i>	28.661 zł
• <i>Administracja publiczna</i>	1.179.339 zł
• <i>Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa</i>	44.907 zł
• <i>Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa</i>	164.412 zł
• <i>Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem</i>	38.692 zł
• <i>Obsługa długu publicznego</i>	79.582 zł
• <i>Różne rozliczenia</i>	13.110 zł
• <i>Oświata i wychowanie</i>	8.691.497 zł
• <i>Ochrona zdrowia</i>	48.229 zł
• <i>Pomoc społeczna</i>	1.918.599 zł
• <i>Edukacyjna opieka wychowawcza</i>	1.710 zł
• <i>Gospodarka komunalna i ochrona środowiska</i>	1.940.675 zł
• <i>Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego</i>	648.032 zł
• <i>Kultura fizyczna i sport</i>	482.632 zł
• <i>Ogółem wydatki</i>	16.878.155 zł

Wydatki inwestycyjne gminy w 2004 r. zostały zrealizowane na kwotę 3.018.196 zł i stanowiły 17,88 % wydatków ogółem.

Najważniejsze zadania zrealizowane w 2004 r.:

❖ <i>„Modernizacja drogi gminnej nr 3510006 Gogołów - Czerwona Górka - Huta Gogolowska” (inwestycja dofinansowana z programu SAPARD w kwocie 409.975,30 zł)</i>	778 619 zł
❖ <i>„Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przy-kanalikami w miejscowości Twierdza i Glinik Dolny” (inwestycja dofinansowana z programu SAPARD w kwocie 602.941,83 zł)</i>	1 251 104 zł
❖ <i>Budowa dachu na budynku głównym Szkoły Podstawowej we Frysztaku oraz łącznika (przewiązki) pomiędzy budynkiem głównym a salą gimnastyczną</i>	667 651 zł

Struktura dochodów 2001 - 2005

Rok	2001	2002	2003	2004	2005 plan
Dochody w zł	11.963.673	13.926.028	14.732.676	15.397.868	17.727.469
W przeliczeniu na 1 mieszkańca	1 121	1 300	1 387	1 451	1 665

Struktura wydatków 2001 - 2005

Rok	2001	2002	2003	2004	2005 plan
Wydatki w zł	11.999.364	13.635.752	14.954.226	16.878.155	19.974.053
W przeliczeniu na 1 mieszkańca	1 124	1 273	1 408	1 591	1 876